

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

22.08 2024-cü il tarixli
3-29/3-2-540F/2024 nömrəli əmrinə
151 nömrəli əlavə

“Mebel ustası”
ixtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Bakı – 2024

**“Mebel ustası” ixtisası üzrə
təhsil proqramı (kurikulumu)**

1. Peşə təhsili üzrə ixtisasların təsnifatında şifri (kodu)	
2. Peşə təhsili üzrə ixtisasların təsnifatında aid olduğu ixtisas qrupu	
3. AzKÇ-dəki səviyyəsi	4
4. Məzunların təhsilini davam etdirmə istiqamətləri	Tələbə təhsilini başa vurduqdan sonra yüksək texniki peşə, subbakalavr və bakalavr təhsil səviyyəsinə qədər yüksələ bilər.
5. İqtisadiyyatın əhatə olunan sahələri	
6. Qəbul tələbləri	Ən azı tam orta təhsil
7. Təhsil müddəti	1 il
8. Təsdiq edən qurum	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi

9. Təhsilin hədəfi: Mebel sahəsində işləmək istəyənlər üçün bu fakültə aidiyyəti peşələri çertyoj çəkmə bacarıqları, taxta çərçivə işləri bacarıqları, mebelin hazırlanması bacarıqları üzrə peşə təhsili vasitəsi ilə yaxşı iş tapmaq imkanı verir.

10. Təhsilin məqsədləri

Bu kursu bitirdikdən sonra tələbə aşağıdakı bacarıqlara malik olacaqdır:

- çertyoj əsasında konkret forma qurmaq

- Dülğərlik işinin əsaslarını bilmək.
- Avadanlıqlardan təyinatına görə istifadə etmək
 - Əl alətlərindən istifadə qaydalarını bilmək.
- Sifarişə uyğun, məmulatların ölçülərinə uyğun kəsmə əməliyyatını yerinə yetirmək
 - Kəsmə və rəndələmə dəzgahında işləmək.
- Kitab rəfi hazırlamaq
- Divara mətbəx mebeli hazırlamaq
- Tələbə masası hazırlamaq
- Çoxfunksiyalı stul hazırlamaq
- Çertyoj əsasında dizayn vermək
- Birləşmələrdən çarpayı hazırlamaq
- dülğər alətlərini istifadə edərək yarım ağac birləşmə, yuva və dişli birləşmə, bucaqlı birləşmə, dişli birləşmə, Hwatong birləşməsi və s. birləşmələr.

11. 1 illik kurikulumun strukturu

A) Saatların ümumi bölgüsü

Cəmi	Baza kursu	Fənn/modul				Qeydlər
		Peşə hazırlığı, cəmi	Nəzəri	Praktiki	Layihə	
1,330 saat	242 saat	1088 saat	303 saat	785 saat	-	
		100%	28%	72%	-	
100%	18%	82%	-	-	-	

B) Semestr üzrə həftəlik saatlar

Bölmə	Fənn/modul	Müddət (həftələr və saat)		
		İl	1-ci İl	
		Semestr	1-ci	2-ci
		Cəmi	15	23
Baza kursu, cəmi		242	10	4
Baza modulları	Sahibkarlıq	30	2	
	İşgüzar etika	15	1	

	Texniki ingilis dili	46		2
	Hesab	30	2	
	İKT əsasları	45	3	
	Ünsiyyət bacarığı	46		2
	SƏTƏM	30	2	
Peşə hazırlığı, cəmi		1088	25	31
Peşə hazırlığı, nəzəri		303	11	6
İxtisas üzrə nəzəri	Dülgər işlərinin əsasları	182	6	4
	Mebel məmulatlarının bəzədilməsi	121	5	2
Peşə hazırlığı, praktiki		785	14	25
İxtisas üzrə praktiki	Taxta Çərçivənin Quraşdırılması	228	6	6
	Mebel elementlərinin ilkin emalı	183	3	6
	Mebel istehsalında dəşik və oyuqların açılması	184		8
	Mebelin Hazırlanması	190	5	5
Cəmi		1330	35	35

12. 1 il üzrə kurikulum

A) Tikinti Texnologiyası (Texnoloji Nəzəriyyə): 303 Saat

No	Fənlər/modullar	proqram	Saatlar
1	Dülgər işlərinin əsasları	<p>Fənnin (modulun) Predmeti Xalq təsərrüfatının elə bir sahəsi yoxdur ki, orada ağac materialından istifadə olunmasın. Qiymətli material olan ağacdən sənayenin müxtəlif sahələrində, əsasən, tikinti, mebel sənayesi, fanerləmə və kağız istehsalında geniş tətbiq olunur. Dülgər çertyoja uyğun ölçüləri qeyd etməli, ağac cinslərini seçməli, onun emal üsullarını bilməli, fiziki səliqəli, diqqətli olmalıdır.</p> <p>Tədris Planı (1) Giriş (2) Dülgərlik işinin əsasları (3) Ağac cinsləri (4) Oduncaq materiallarının texniki xüsusiyyətləri (5) Oduncaq materialında olan qüsurları (6) Əl alətlərindən istifadə qaydaları (7) Avadanlıqlardan istifadə zamanı təhlükəsizlik qaydaları (8) Tambur və pilləkənlər (9) Oduncaq materiallarının əsas sortimentləri (10) Avadanlıqlardan istifadə qaydaları (11) Kəsmə və rəndələmə dəzgahı</p>	182
2	Mebel məmulatlarının bəzədilməsi	<p>Fənnin (modulun) Predmeti Oducaq bir material kimi qədim zamanlardan istifadə olunur. Ağac konstruksiyalar normal istismar şəraitində uzun illər qalır. Bu modulu öyrənən hər bir tələbə ölkəmizdə dülgərlik ixtisasının inkişafında və dizayn baxımından gözəl olan dülgərlik məmulatlarının necə ərsəyə gəldiyini anlamalıdır.</p> <p>Tədris Planı</p>	121

		(1) Giriş (2) Lakların təsnifatı (3) Lakların tərkibinə görə növləri (4) Lakların üstünlüyü və qüsurları (5) Boyaların növləri (6) Ağac məmulatları üçün nəzərdə tutulmuş boyaların növləri (7) Rənglənmə prosesində əməyin təhlükəsizlik qaydaları (8) Astarlanma işləri (9) Boya alətləri (10) Pəncərə və qapıların təmiri (11) Köhnə döşəmələrin təmiri	
	Cəmi		303

B) Tikinti üzrə Kompetensiyalar (Praktika): 785Saat

Nö	Fənlər/modullar	Kompetensiya (Tədris Planı)	Saat
1	Taxta Çərçivənin Quraşdırılması	1 Yarım ağac birləşmə 2. "Qaranquş quyruğu" (uc-uca) birləşmə 3. Yuva və dişli birləşməni birləşdirmək 4. Bucaqlı birləşməni birləşdirmək 5. Tir birləşməsini birləşdirmək 6. "Qaranquş quyruğu" dikinə birləşməni birləşdirmək 7. "Qaranquş quyruğu" uzununa birləşməsini birləşdirmək 8. Dörd ağac "qaranquş quyruğu" birləşməsini birləşdirmək 9. Hwatong"qaranquş quyruğu" birləşməsini birləşdirmək 10. İki dişli çiv birləşməsini birləşdirmək	228

2	Mebel elementlərinin ilkin emalı	<p>1.Mebel elementlərinin kəsım planı</p> <p>2.Mebel materialının dəqiq ölçüsünün alınması</p> <p>3.İş eskizə görə kəsım planının hazırlanması</p> <p>4.Mebel materialının DSP kəsım planın düzgün oxunması</p> <p>5.Lif istiqamətinə kəsilmə</p> <p>6.Hazırlanacaq dolabın eskizin düzgün oxunması və ölçülərin çıxarılması</p> <p>7.Eskizdə olan xətlərin üzə çıxarılması</p>	183
3	Mebel istehsalında deşik və oyuqların açılması	<p>1.Mebel elementlərini hazırlamaq</p> <p>2.Deşik və dəliklərin açılması</p> <p>3.Siyirmələrin quruluşu</p> <p>4.Siyirmələrin işləmə prinsipi</p> <p>5.Furniturların quraşdırılması</p> <p>6.Mebelin elementlərinin kəsım planını hazırlamaq</p> <p>7.Dairəvi mişarlı kəsmə dəzgahlarının növləri</p>	184
4	Mebelin Hazırlanması	<p>1. Çertyoj lövhəsini hazırlamaq</p> <p>2. Alətlər üçün yeşik hazırlamaq</p> <p>3. Çoxfunksiyalı stul hazırlamaq</p> <p>4.Tələbə masasını hazırlamaq</p> <p>5.Tələbə kitab rəfini hazırlamaq</p> <p>6.Tələbə çarpayısını hazırlamaq</p> <p>7.2 mərtəbəli yataq dəstini hazırlamaq</p> <p>8.Transformer oturacaq hazırlamaq</p> <p>9.Mətbəx mebeli hazırlamaq.</p> <p>10.Qapı və pəncərə hazırlamaq.</p>	190
	Cəmi		785

13. Tədris Metodları

Aşağıda tövsiyə edilən bir neçə tədris metodu mövcuddur və müəllimin vəzifəsi dərs məqsədlərinə nail olmaq üçün mövzuya uyğun olaraq tədris metodunu seçərək tətbiq etməkdir. Dərs zamanı müəllim eyni zamanda bir neçə tədris metodundan istifadə edə bilər.

1) Mühazirə Metodu

Bu, dərs zamanı müəllimin tətbiq etməsi üçün ən çox yayılmış ənənəvi tədris metodudur. Motivasiya, təqdimat, tətbiq və qiymətləndirmə mühazirə metodunun tipik prosesidir. Mühazirənin əvvəlində müəllim dərslərin mövzusu üzrə suallar verərək və ya bəzən dərslərin hədəflərini izah edərək tələbələrə motivasiya edir.

Müəllim lövhə və təbəşir/marker və ya proyektordan istifadə etməklə dərslərin əsas mövzusu üzrə mühazirəni oxuyur. Mühazirə zamanı müəllim tələbələrə mövzu haqqında suallar verir ki, tələbələrin mövzunu anlayıb anlamadığını yoxlasın. Bundan sonra müəllim mənimsənmiş məlumatın real həyata və ya peşə işinə necə tətbiq etmək təklifini verir. Nəhayət, müəllim dərslərin qiymətləndirmək üçün dərslə bağlı tələbələrə suallar verir.

2) Sorğu Metodu

Tələbələr müəllim tərəfindən sorğu-sual edilərkən, cavab nəzərə alınmaqla dərslə diqqət yetirirlər. Doğru cavabı düşünərkən tələbələr yaxşı motivasiya edilir və istiqamətləndirilir. Müəllimlər tələbələrin sualı cavablandırmağa çalışdığı zaman ərzində onları gözləməlidir. Hər hansı bir tələbə düzgün cavab verdiyi təqdirdə, müəllim dərhal müsbət rəyi ilə tələbəni dəstəkləyir. Bəzən müəllim tələbələrin cavablarını müsbət motivasiya üçün qeydlər götürməklə yadda saxlayır. Hətta hər hansı bir tələbə səhv cavab verərsə, müəllim yenə də tələbələrə fəal iştirak etməyə həvəsləndirir.

3) Müzakirə Metodu

Müzakirə zamanı tələbələr istənilən ideyalarını söyləyə və son qərara öz töhfələrini verə bilərlər. Onlar tələbə-yoldaşları tərəfindən söylənilən çoxsaylı alternativ ideyaları dinləyir və daha yaxşı cavablar ərsəyə gətirirlər. Debat metodu müzakirə metodundan bir qədər fərqlənir, çünki müzakirələr zamanı üstün tutduqları mövqedən asılı olaraq bir-birinə zidd iki əks qrup yaradılır. Müzakirələrin gedişatında

tələbələr əks tərəfi məntiqli şəkildə necə inandırmağı öyrənirlər.

4) Təqdimat Metodu

Son zamanlar müəllim təqdimat zamanı proyektordan və slaydlardan istifadə edir. Slayd-şounu təqdim etmək üçün müəllim məzmunu necə hazırlamağı bilməlidir. Bəzən müəllimlər tələbələrə internet vasitəsilə video materiallar verir. Ancaq müəllimlər dərs zamanı bu cür materiallardan həddən artıq deyil, lazımi şəkildə istifadə etməli olduqları üçün diqqətli olmalıdır. Tez-tez müəllim tələbələrə fərdi və ya kiçik qrup şəklində təqdimat hazırlamaq tapşırığı verir. Təyin edilmiş tapşırığı yerinə yetirərkən tələbələr bir-biri ilə əməkdaşlıq etməyi öyrənir.

5) Seminar Metodu

Seminar zamanı tələbələr öz fikirlərini digərlərinə necə izah etməyi öyrənir. Bir sinif daxilində olsa belə, şagirdlər təqdimatçı, müşahidəçilər və rəyçilər kimi fərqli rollara təyin olunur. Bu, digərləri ilə müqayisədə daha inkişaf etmiş tədris metodudur.

6) SÖT/ T (Səriştə Əsaslı Təhsil/Tədris) Metodu

- (1) Müəllim müəllim kimi deyil fasilitator rolunu, tələbələr isə sərbəst şəkildə öyrənən rolunu yerinə yetirir. Nəzəri dərslər üçün optimal sinif ölçüsü 20 tələbə, təcrübə dərsi üçün 10 tələbə və səriştə təcrübəsi üçün kiçik qrup (2 ~ 5 tələbə) təşkil edir.
- (2) Nəzəri dərslər üçün təlimatçı mühazirə, sual-cavab, təqdimat, məruzə, müzakirə və digər metodlardan istifadə edərək tələbələrə dərsi tədris edə bilər.
- (3) Səriştə təcrübəsi üçün müəllim kütləvi informasiya vasitələrlərlə şagirdləri tanış edə bilər, və sonra tələbə təcrübə dərsləri və kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə etməklə bacarıqlarını fərdi şəkildə və ya qrup üzvləri ilə birlikdə dəfələrcə təcrübədən keçirə bilər. Təcrübə müddəti bütün ardıcılığın müvəffəqiyyətlə tamamlanmasına qədər davam edir, buna görə fərdlərdən asılı olaraq fərdi olaraq bitirilə bilər.
- (4) Müəllimlər tələbələrə dərsi tədris etdikləri zaman, semestr ərzində bir təcrübə mövzusunun aid səlahiyyətləri öyrətməyə davam edən "blok sistemi"ni tətbiq edə bilərlər. Tələbələr təcrübənin mövzunu bitirdikdən sonra "Blok" sistemindən başqa bir mövzuya başlayırlar. Bu sistem tələbələrə nisbətən böyük bir kompetensiyanı səmərəli şəkildə və uğurla başa vurmağa imkan verir.

- (5) Tələbələr performans məqsədlərinə çatmalıdırlar və müəllim hər bir tələbəni təcrübədə və təcrübə sonunda fərdi və ya qrup olaraq performans qiymətləndirilməsi meyarlarına görə qiymətləndirir.
- (6) Hər hansı bir təcrübə qrupu səriştəyə əsaslanan təcrübəni tamamilə başa vurduqda, müəllim tələbələrin təcrübədə uğurlu olub olmadığını müəyyən edir. Tələbələr hər hansı təcrübə mərhələlərində uğursuz olduqda, müəllim uğursuz olan tələbələrə təkrar sınaqdan keçmələrini tövsiyə edir. Uğurla başa çatana qədər tələbələr təcrübəni təkrarlayırlar.

7) Ənənəvi Təcrübə Metodu

SƏT/T metodu mövcud çoxsaylı məhdud şərtlərə görə tətbiq oluna bilmədikdə, SƏT/T metoduna əlavə olaraq, tipik ənənəvi təcrübə metodu nəzərdən keçirilməlidir.

Bu halda, müəllim səriştə tapşırıqlarını aşağıdakı ənənəvi yanaşmaya uyğun təcrübədən keçirə bilər;

- (1) 20 tələbədən ibarət bir təcrübə sinifi təşkil edin.
- (2) Fərdi olaraq və ya 2 ~ 5 tələbədən ibarət kiçik bir qrup şəklində təcrübə keçməyə qərar verin.
- (3) Öyrənmə hədəflərini izah edin.
- (4) 15 dəqiqədən az müddətdə müvafiq məlumatlar üzrə mühazirə verin.
- (5) İstehsal və ya təcrübə çertyojlarını düzgün oxuyun (zəruri olduqda).
- (6) Lazımi alətlər və materialları təmin edin.
- (7) Təhlükəsizliyə dair təlimatlara əməl etməyi tələbələrin diqqətinə çatdırın.
- (8) Müəllimin addımlarını necə təcrübədən keçirməyi nümayiş etdirin.
- (9) Qrup üzvləri arasında müzakirə edin və fərdi tapşırıqlar verin.
- (10) Tələbələr öz tapşırıqlarını yerinə yetirdikdə müəllimin nümayişlərinə riayət etsin.
- (11) Tələbənin təcrübəsini izləyin, onu doğru istiqamətləndirin və prosesi yoxlayın.
- (12) Fərdi tapşırığı başa çatdırmaq üçün təcrübə bacarıqlarını tətbiq edin.
- (13) Tələbə tərəfindən tapşırığın icrasını yoxlayın.
- (14) Müəllimin performansını qiymətləndirmə meyarlarına uyğun qiymətləndirin.

Ancaq yuxarıda qeyd olunan yanaşma kursa, mövzulara və tapşırıqlara görə fərqlənə bilər.

8) Layihə Metodu

Adi layihə metodu aşağıdakılardan ibarətdir.

- (1) Sınıf tələbələrini 2 ~ 5 tələbədən ibarət kiçik qruplara bölün.
- (2) Yerinə yetirilməsi üçün tapşırıqlar təklif edin.
- (3) Proses, rol təyinatı və cədvəl də daxil olmaqla layihə planını hazırlayın.
- (4) Zəruri olduğu təqdirdə, layihə nəticəsini hazırlayın.
- (5) Lazımi materialları hazırlayın.
- (6) Proses zamanı müəllimin nəzarəti altında məktəb avadanlıqları, alətləri və vasitələrindən istifadə edin.
- (7) Layihənin nəticəsinə dair məruzələri digər tələbələrə təqdim edin.
- (8) Qiymətləndirmə meyarlarına görə layihənin nəticəsini qiymətləndirin.
- (9) Layihəyə aid müəyyən işləri məktəb sərgisində nümayiş etdirin.

9) Sahəyə ekskursiya

İş yerindəki real vəziyyəti anlamaq üçün müəllim sahəyə ekskursiya təşkil edir. Ekskursiyanın planını düzgün tərtib etmək məqsədilə müəllim ekskursiyadan öncə şirkətə müvafiq məktub göndərir və ya şirkətə səfər edir. Nəqliyyat və təhlükəsizlik, uğurlu ekskursiya üçün çox vacib elementlərdir. Müəllim tələbələrə müşahidə xülasəsi daxil olmaqla ekskursiya hesabatı təqdim etməyi tapşırır.

10) İş yerində təcrübə

İxtisas üzrə təhsilalanların bilik, bacarıq və vərdişlərini möhkəmləndirən, təkmilləşdirən praktiki fəaliyyət prosesidir.

14. Qiymətləndirmə

Tələbələrin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin KQ-06 nömrəli qərarı ilə təsdiq olunmuş "Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası" sənədində qeyd olunmuş formada həyata keçiriləcək.

*Tələbələr kursu tam bitirdikləri zaman diplom, müəyyən qısamüddətli kursları bitirdikləri zaman isə sertifikat alacaqlar.